

Τα καινοτόμα προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης - Αγωγής Υγείας και τα νέα βιβλία στο σύγχρονο σχολείο

Μαριάννα Χατζημιχαήλ

Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Β' Διεύθυνσης Π.Ε. Αθηνών

Ευαγγελία Σιαφαρίκα

Υπεύθυνη Αγωγής Υγείας της Β' Διεύθυνσης Π.Ε. Αθηνών

Διανύουμε τον 21^ο αιώνα και οι κοινωνικές, οικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις δίνουν μια νέα διάσταση στο ρόλο της εκπαίδευσης. Μιας εκπαίδευσης που στηρίζεται σε τέσσερις πυλώνες, όπως ορίζει ο J. Delors: μαθαίνω να μαθαίνω, μαθαίνω να ενεργώ, μαθαίνω να υπάρχω, μαθαίνω να ζω με τους άλλους.

Η εκπαίδευση, προκειμένου να προσαρμοστεί στις καινούριες συνθήκες που διαμορφώνονται, οργανώνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να δημιουργήσει και να λειτουργήσει αυτό που ονομάζουμε σύγχρονο σχολείο. Το σύγχρονο σχολείο εφαρμόζει προγράμματα σπουδών που δίνουν απαντήσεις στα καθημερινά προβλήματα, καλύπτουν τις ανάγκες της σημερινής κοινωνίας και δίνουν περισσότερη έμφαση στη μαθητοκεντρική διδακτική προσέγγιση, δηλαδή στην ενεργητική δόμηση της μάθησης από ποικίλες πληροφοριακές πηγές.

Ο εκσυγχρονισμός του εκπαιδευτικού συστήματος ξεκίνησε με την εισαγωγή των καινοτόμων προγραμμάτων, με στόχο τη μετάβαση από μια παθητική σε μια ενεργητική εκπαίδευση, που δίνει προτεραιότητα στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, της ικανότητας αξιολόγησης των πληροφοριών και της δημιουργικής επίλυσης προβλημάτων.

Η ίδρυση του ολοήμερου έδωσε στο σύγχρονο σχολείο έντονο εκπαιδευτικό και κοινωνικό περιεχόμενο. Το πρόγραμμά του αξιοποιεί ποικιλία εναλλακτικών διδακτικών προσεγγίσεων, προκειμένου να εμπλέξει τους μαθητές ενεργά σε εμπεδωτικές, διερευνητικές και δημιουργικές δραστηριότητες, κυρίως ομαδοσυνεργατικής και βιωματικής μορφής. Ο μαθητής συμμετέχει αβίαστα και ευχάριστα σε ένα περιβάλλον δεκτικό για την ανάπτυξη των ιδιαίτερων ικανοτήτων του.

Η καθιέρωση της Ευέλικτης Ζώνης, με την πειραματική αρχική εφαρμογή της και με τη γενίκευσή της αργότερα, αποσκοπεί στη διεπιστημονική (διαθεματι-

κή προσέγγιση εφαρμογών με τη μορφή προγραμμάτων (project) που ενεργοποιούν το ενδιαφέρον των μαθητών, προωθούν τη συνεργασία και την κριτική σκέψη και καλλιεργούν σε όλα τα επίπεδα της μαθησιακής διαδικασίας τις ειδικές γνώσεις, στάσεις και δεξιότητες που απαιτεί η σημερινή πραγματικότητα.

Η αναθεώρηση των ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ κινήθηκε στον οριζόντιο και στον κάθετο άξονα της διασύνδεσης της γνώσης, προσεγγίζοντάς τη διαθεματικά και ολιστικά, δημιουργώντας ένα στέρεο υπόβαθρο για την εποικοδομητική και την αναλυτική-διερευνητική μάθηση. Οι μαθητές αντιμετωπίζονται ως ενεργοί συντελεστές, υπεύθυνοι για τη μάθησή τους, και ο ρόλος των εκπαιδευτικών γίνεται περισσότερο καθοδηγητικός- συμβουλευτικός. Τα νέα βιβλία προσεγγίζουν τη γνώση με συλλογική διερεύνηση θεμάτων- προβλημάτων και την οργανώνουν γύρω από σημαντικά ζητήματα που ενδιαφέρουν τους μαθητές και άπτονται των εμπειριών και βιωμάτων τους. Με τις αλλαγές αυτές, το σχολείο απέκτησε ενεργό σύνδεση με το οικονομικό, πολιτιστικό, φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, και αγκάλιασε τα καινοτόμα προγράμματα δίνοντας χώρο και χρόνο στο ωρολόγιο πρόγραμμα.

Σε όλα τα νέα σχολικά βιβλία υπάρχουν διαθεματικά σχέδια εργασίας, που αποτελούν τη μεθοδολογία της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Π.Ε.) και της Αγωγής Υγείας (Α.Υ.). Τα θέματά τους εντάσσονται στους θεματικούς άξονες των καινοτόμων δράσεων και διαχέονται στη διδασκαλία κάθε γνωστικού αντικείμενου των μαθημάτων του αναλυτικού προγράμματος. Εκεί βρίσκουν εφαρμογή οι βασικές αρχές των σχεδίων εργασίας (project), που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον εκπαιδευτικό, ώστε να υλοποιηθεί μέσα από τα ενδιαφέροντα των μαθητών προγράμματα Π.Ε. και Α.Υ.

1. Ανθολόγιο

Στα ανθολόγια όλων των τάξεων, η επιλογή των λογοτεχνικών κειμένων έγινε λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα της διαθεματικής σύνδεσης της λογοτεχνίας με τα άλλα μαθήματα (γλώσσα, μαθηματικά, ιστορία, θρησκευτικά, μελέτη περιβάλλοντος). Ως βασικός στόχος τέθηκε η καλλιέργεια της λογοτεχνικής ευαισθησίας και της φιλιανγνωσίας των μαθητών, αλλά και η απόκτηση γνώσεων και εμπειριών μέσα από την έκφραση βιωμάτων σε θέματα περιβάλλοντος και υγείας. Οι θεματικές ενότητες σχετίζονται με ό,τι απασχολεί τον σύγχρονο άνθρωπο, ώστε οι μαθητές να προβληματιστούν, να ευαισθητοποιηθούν, να σχεδιάσουν δράσεις για αλλαγή συμπεριφοράς και να υιοθετήσουν αξίες.

Ενδεικτικά, παραθέτουμε κείμενα από τα οποία μπορούν να αναδυθούν σχέδια εργασίας που εντάσσονται στη θεματολογία των καινοτόμων προγραμμάτων, καθώς και τις θεματικές ενότητες στις οποίες αναφέρονται σύμφωνα με την εγκύκλιο 108800/Γ7/19-10-2006 του ΥΠΕΠΘ.

Ανθολόγιο των Α' και Β' τάξεων

- Η γελαστή οικογένεια, Η κουκουβάγια και η πέρδικα, Θα σ' αγαπώ ό,τι

και αν γίνει, Η Μαργαρίτα, Ξ... όπως ξιφίας: *Ψυχική υγεία- Διαπροσωπικές σχέσεις.*

- Φοβάμαι: *Ψυχική υγεία-Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αντιμετώπιση του άγχους και του φόβου.*
- Μια φορά ήταν... η Κολοτούμπα: *Υγεία-Διατροφή.*
- Συμφωνία μ' ένα δέντρο: *Διαχείριση φυσικών πόρων-δάση.*
- Ο τελευταίος ιππόκαμπος: *Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος-Απειλούμενα είδη.*
- Η Πίτυς και ο Παν, Τα παιχνίδια του αγέρα, Ο μικρός κάστορας και η ηχώ, Η ηλεκτρική σκούπα και η λαχτάρα των δυο φίλων: *Διαχείριση φυσικών πόρων-Ενέργεια.* Επίσης, το προτεινόμενο από το βιβλίο σχέδιο εργασίας με θέμα: «Η ζωή στη λίμνη»: *Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος-Δομή και λειτουργία χερσαίων και υδατικών συστημάτων.*

Ανθολόγιο των Γ' και Δ' τάξεων

- Πρωινό άστρο, Πώς βάφτηκαν κόκκινα τ' αστεράκια, Η ιστορία του Ερνέστου: *Ψυχική υγεία-Διαπροσωπικές σχέσεις.*
- Ο ωραίος Δαρείος: *Υγεία-Διατροφή.*
- Δόνα η Τερεθόνα: *Υγεία-Στοματική υγιεινή.*
- Η Κατερίνα και ο Αόρατος στο σκοτάδι: *Ψυχική υγεία-Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αντιμετώπιση του άγχους και του φόβου.*
- Η πτώση του φύλλου που το έλεγαν Φρέντυ: *Ψυχική υγεία-Αντιμετώπιση πένθους.*
- Όπου η Τρελούτσικη γίνεται ένας ήλιος αρμυρός, ήλιος θαλασσινός, Ο μαύρος ήλιος: *Διαχείριση φυσικών πόρων-Ενέργεια.*
- Όπου η Τρελούτσικη γίνεται ένας ήλιος αρμυρός, ήλιος θαλασσινός, Ο μαύρος ήλιος: *Υγεία-πρόληψη ασθενειών.*
- Το τραγούδι της φάλαινας, Η χελωνίτσα Καρέττα-Καρέττα και το παλιό Φολκσβάγκεν: *Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος-Απειλούμενα είδη.*
- Ένας περίπατος στην πόλη, Έκτακτα μέτρα στη Λιλιπούπολη για το νέφος: *Χώρος, οργάνωση και χρήση-Αστικό περιβάλλον.*

Ανθολόγιο των Ε' και ΣΤ' τάξεων

- Ο Αστρολάβος, Ο σκαντζόχοιρος, Η Ασπρούδα: *Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος-Οικοσυστήματα.*
- Ο ασημένιος δρόμος: *Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος-Δομή και λειτουργία χερσαίων και υδατικών συστημάτων.*
- Δρακοπαραμύθι: *Υποβάθμιση του περιβάλλοντος-Ρύπανση.*
- Ένα παιδί μετράει τ' άστρα: *Ψυχική υγεία-αυτοεκτίμηση, αυτοσυναίσθημα-ανάπτυξη δεξιοτήτων.*
- Ο Θωμάς: *Ανθρώπινα δικαιώματα-κοινωνικός αποκλεισμός, Ισότητα ευκαιριών.*
- Όλη η ενότητα με τίτλο «Η οικογένειά μας»: *Ψυχική υγεία-διαπροσωπικές*

σχέσεις, συναισθηματική ανάπτυξη-αντιμετώπιση προβλημάτων.

- Η Βαγγελίτσα: *Ανθρώπινα δικαιώματα-κοινωνικός αποκλεισμός, ισότητα ευκαιριών.*
- Η Ασπραδενή στο νέο σχολείο της: *Ψυχική υγεία-αυτοεκτίμηση, αυτοσυνείδηση-ανάπτυξη δεξιοτήτων, διαπροσωπικές σχέσεις.*
- Ειρήνη, Όνειρο με χαρταετούς και περιστέρια: *Ανθρώπινα δικαιώματα-δικαιώματα του πολίτη.*
- Το χαμογελαστό συννεφάκι, Οι φίλοι μας οι τσιγγάνοι: *Ανθρώπινα δικαιώματα-Ρατσισμός.*

2. Γλώσσα

Τα βιβλία της Γλώσσας όλων των τάξεων αποσκοπούν στην ανάπτυξη της ικανότητας των μαθητών να χειρίζονται με επάρκεια και αυτοπεποίθηση, συνειδητά και δημιουργικά το γραπτό και τον προφορικό λόγο, ώστε να συμμετέχουν ενεργά στη σχολική και στην ευρύτερη κοινωνία τους. Τα επιλεγμένα κείμενα εξυπηρετούν τους στόχους των ΔΕΠΠΣ και των ΑΠΣ και προσεγγίζουν τις θεμελιώδεις διαθεματικές έννοιες.

Τα κείμενα είναι χωρισμένα σε θεματικές ενότητες και στο πλαίσιο κάθε ενότητας προτείνεται να αναπτυχθούν διαθεματικά σχέδια εργασίας, τα οποία μπορούν να συμπληρώνουν εναλλακτικά τις αναφερόμενες στο ΑΠΣ «ενδεικτικές διαθεματικές δραστηριότητες».

Ενδεικτικά, παραθέτουμε σχέδια εργασίας που εντάσσονται στα καινοτόμα προγράμματα και θίγουν θέματα που αφορούν το περιβάλλον (φυσικό και ανθρωπογενές) και την προστασία του, την υγεία και την αγωγή του ενεργού πολίτη.

Γλώσσα Α' τάξης

- Το παπί: *Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι-Κλιματικές αλλαγές.*
- Στο ζαχαροπλαστείο του Γλυκόσαυρου: *Υγεία-Διατροφή.*
- Το σύννεφο έφερε βροχή: *Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι-Κλιματικές αλλαγές.*
- Μόνος στο σκοτάδι: *Ψυχική υγεία-Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αντιμετώπιση του άγχους και του φόβου.*
- Πασχαλινό: *Υγεία-Διατροφή, Διαπολιτισμικές αναφορές.*
- Όλη η ενότητα με τίτλο «Το κοχύλι» προσφέρεται για σχέδια εργασίας που αφορούν τη θάλασσα και τα απειλούμενα είδη: *Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος-Οικοσυστήματα, βιοποικιλότητα.*

Γλώσσα Γ' τάξης

- Όλη η ενότητα με τίτλο «Ας γνωριστούμε καλύτερα» προσφέρεται για σχέδια εργασίας που αφορούν τη γνωριμία με το σχολικό περιβάλλον, την επικοινωνία με τους συμμαθητές και τη συνεργασία με την ομάδα: *Ψυχική υγεία-Διαπροσωπικές σχέσεις.*

- Η φίλη μας η Αργυρώ: *Ανθρώπινα δικαιώματα-κοινωνικός αποκλεισμός, ισότητα ευκαιριών.*
- Όλη η ενότητα με τίτλο «Ο κόσμος γύρω μας» προσφέρεται για σχέδια εργασίας που αφορούν την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.
- «Πώς υιοθετήσαμε ένα κομμάτι γης»: *Χώρος: οργάνωση και χρήση-υιοθεσίες περιοχών.*
- «Τα χαρτιά ανακυκλώνονται»: *Κατανάλωση και υποβάθμιση του περιβάλλοντος, απόβλητα και διαχείριση απορριμμάτων, ανακύκλωση στο σπίτι και ανακύκλωση μεγάλης κλίμακας.*
- «Το τετράδιο ζωγραφικής»: *Υποβάθμιση του περιβάλλοντος-Ρύπανση.*
- Η πόλη χάθηκε στο χιόνι. Τόσο χιόνι δεν ξανάγινε, Ο εγωιστής γίγαντας: *Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι-κλιματικές αλλαγές μέσα από την εναλλαγή των εποχών.*
- Ο εγωιστής γίγαντας: *Ψυχική υγεία-διαπροσωπικές σχέσεις, συναισθηματική ανάπτυξη-αντιμετώπιση προβλημάτων.*
- Μικρομαγειρέματα: *Υγεία-Διατροφή.*
- Από το ημερολόγιο του Ελτόν: *Ανθρώπινα δικαιώματα-Ρατσισμός.*
- Όλη η ενότητα με τίτλο «Άνθρωποι και μηχανές» δίνει αφορμές για εκπόνηση σχεδίων εργασίας σχετικών με τη διαχείριση φυσικών πόρων-ενέργεια.
- Όλη η ενότητα με τίτλο «Του κόσμου το ψωμί» μπορεί να αποτελέσει αφορμή για υλοποίηση σχεδίων εργασίας με θέμα το ψωμί ως στοιχείο της λαϊκής παράδοσης και της διατροφής όλων των λαών.
- Όλη η ενότητα με τίτλο «Όλοι μια αγκαλιά» προσφέρεται για την ανάπτυξη σχεδίων εργασίας που αφορούν την αγωγή του ενεργού πολίτη.

Γλώσσα Ε' τάξης

- Όλη η ενότητα με τίτλο «Ο φίλος μας το περιβάλλον» μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως αφορμή για την ανάπτυξη σχεδίων εργασίας σχετικών με το περιβάλλον: *Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος-δομή και λειτουργία χειρσαίων και υδατικών συστημάτων, υποβάθμιση του περιβάλλοντος, ρύπανση.*
- Όλη η ενότητα με τίτλο «Η ζωή στην πόλη» μπορεί να συνδυαστεί με σχέδια εργασίας που εντάσσονται στη θεματική ενότητα της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης: *Χώρος: οργάνωση και χρήση-αστικά περιβάλλοντα, οικιστική ανάπτυξη.*
- Όλη η ενότητα με τίτλο «Παιχνίδια» προσφέρεται για σχέδια εργασίας που αφορούν τις διαπροσωπικές σχέσεις και την κατανάλωση-πολιτισμό.
- Όλη η ενότητα με τίτλο «Η τηλεόραση» εντάσσεται στην αγωγή του καταναλωτή και αγγίζει θέματα διαμόρφωσης καταναλωτικών προτύπων από τα ΜΜΕ και τη διαφήμιση.
- Όλη η ενότητα με τίτλο «Αθλήματα-σπορ» προάγει την άσκηση για τη δια-

τήρηση της υγείας και της ποιότητα ζωής.

Γλώσσα ΣΤ' τάξης

- Η πολύ λαίμαργη φάλαινα, Συνταγές μαγειρικής, Διαφημίσεις, Η χελώνα και ο Ρεβυθάκης.

3. Μελέτη περιβάλλοντος

Το μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος συνιστά έναν ενιαίο τομέα μάθησης και εντάσσει σε διεπιστημονικό πλαίσιο στοιχεία από τις φυσικές επιστήμες, τις κοινωνικές επιστήμες, τα Θρησκευτικά και την Ιστορία. Οι βασικοί άξονες του μαθήματος αφορούν το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον και την αλληλεπίδρασή τους. Στους ειδικούς σκοπούς του μαθήματος αναφέρονται ρητά και εμφατικά η προστασία, η αγάπη του περιβάλλοντος, η αειφορία κ.λπ. Το μάθημα διασυνδέεται με προγράμματα και αξιοποιεί την εμπειρία από την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, την Αγωγή Υγείας, την Αγωγή Καταναλωτή, την Κυκλοφοριακή Αγωγή, δηλαδή όλες τις εκπαιδευτικές καινοτομίες.

Στο βιβλίο του δασκάλου περιλαμβάνονται αναπτυγμένα σχέδια εργασίας, που σκοπό έχουν να εισαγάγουν τον εκπαιδευτικό στη διδακτική μεθοδολογία του σχεδίου εργασίας, ώστε και ο ίδιος να σχεδιάσει ανάλογα, με θέματα που θα συναποφασίσει με τους μαθητές του.

Α' τάξη

- Ενότητα: Η τάξη μου: *Ψυχική υγεία-Διαπροσωπικές σχέσεις.*
- Ενότητα: Η οικογένειά μου: *Ψυχική υγεία-Διαπροσωπικές σχέσεις.*
- Ενότητα: Η γειτονιά μου: *Χώρος, οργάνωση και χρήση-Αστικό περιβάλλον.*
- Ενότητα: Γνωρίζω το σώμα μου. Προσφέρεται για σχέδια εργασίας που εντάσσονται στη θεματική ενότητα της Αγωγής Υγείας: *Μαθαίνω για τη ζωή και την Υγεία-διατροφή, γυμναστική, άσκηση.*
- Ενότητα: Η ηλεκτρική ενέργεια στη ζωή μας: *Διαχείριση φυσικών πόρων-Ενέργεια.*
- Ενότητα: Ο ήλιος και η ζωή μας: Προσφέρεται για σχέδια εργασίας που εντάσσονται στη θεματική ενότητα της Αγωγής Υγείας: *Ατυχήματα και ασφάλεια/προστασία από τον ήλιο.*
- Άνθρωποι με ειδικές ανάγκες: *Ανθρώπινα δικαιώματα-κοινωνικός αποκλεισμός, ισότητα ευκαιριών.*
- Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και Ενημέρωσης: *εντάσσεται στην Αγωγή του Καταναλωτή και αγγίζει θέματα διαμόρφωσης καταναλωτικών προτύπων από τα ΜΜΕ και τη διαφήμιση.*

Σχέδια εργασίας: Η τάξη μου, Γνωρίζω τον τόπο μου (Βιβλίο Δασκάλου).

Β' τάξη

- Ενότητα: Το σχολείο: *Ψυχική υγεία-Διαπροσωπικές σχέσεις.*

- Ενότητα: Η συνοικία μου: Χώρος, οργάνωση και χρήση-Αστικό περιβάλλον.
 - Ενότητα: Οι ανάγκες και τα δικαιώματά μου: Ανθρώπινα δικαιώματα-κοινωνικός αποκλεισμός, ισότητα ευκαιριών.
 - Κυκλοφορώ με ασφάλεια: Αγωγή του ενεργού πολίτη-Κυκλοφοριακή Αγωγή.
 - Ενότητες: Η Διατροφή μας, Προσέχω την υγεία μου: Αγωγή του ενεργού πολίτη-ποιότητα ζωής-περιβάλλον και υγεία.
 - Ενότητα: Όχι άλλα σκουπίδια: Κατανάλωση και υποβάθμιση του περιβάλλοντος, απόβλητα και διαχείριση απορριμμάτων, ανακύκλωση στο σπίτι και ανακύκλωση μεγάλης κλίμακας.
- Σχέδια εργασίας: Τα ζώα της γειτονιάς μου, Παιδική χαρά.

Γ' τάξη

- Ενότητα: Ζούμε μαζί: Ψυχική υγεία-Διαπροσωπικές σχέσεις.
 - Ενότητα: Ο τόπος μας: Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος-Χώρος, οργάνωση και χρήση-Αστικό περιβάλλον.
 - Ενδιαφερόμαστε για το περιβάλλον: Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος.
 - Κυκλοφορούμε με ασφάλεια: Αγωγή του ενεργού πολίτη-Κυκλοφοριακή Αγωγή.
 - Ενότητα: Τι χρειαζόμαστε για να ζήσουμε: Κατανάλωση και πολιτισμός-κατανάλωση και αξίες, καταναλωτικά πρότυπα διαβίωσης.
- Σχέδιο εργασίας: Οι κανόνες στην καθημερινή μας ζωή.

Δ' τάξη

- Εμείς και το περιβάλλον σήμερα: Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος-δομή και λειτουργία χερσαίων και υδατικών συστημάτων, υποβάθμιση του περιβάλλοντος, Ρύπανση.
- Η ρύπανση του αέρα: Υποβάθμιση του περιβάλλοντος, Ρύπανση.
- Απορρίμματα, υπάρχουν λύσεις: Κατανάλωση και υποβάθμιση του περιβάλλοντος, ανακύκλωση.
- Το νερό, πολύτιμες σταγόνες: Διαχείριση φυσικών πόρων, υδάτινοι πόροι.
- Θέλουμε καθαρές θάλασσες και ακτές: Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος-οικοσυστήματα.
- Τα δάση εκλέμπουν σήμα κινδύνου: Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος-οικοσυστήματα.
- Το πράσινο στις πόλεις: Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος-Χώρος, οργάνωση και χρήση-Αστικό περιβάλλον.
- Ζώα που κινδυνεύουν να εξαφανιστούν: Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος-Απειλούμενα είδη.
- Ενότητα: Γνωρίζουμε και προσέχουμε το σώμα μας: Μαθαίνω για τη ζωή και την υγεία, Αγωγή του ενεργού πολίτη-ποιότητα ζωής.

4. Μαθηματικά

Η διδακτέα ύλη των μαθηματικών συνδέει την καθημερινότητα των μαθηματικών με τα άλλα γνωστικά αντικείμενα: γλώσσα, γεωγραφία, ιστορία, φυσική, τέχνη κ.τ.λ. Τα προβλήματα που καλούνται να επιλύσουν οι μαθητές πηγάζουν από την ίδια την πραγματικότητα που βιώνουν και τους εμπλέκουν δημιουργικά στη μαθηματική πράξη. Στο επίκεντρο της νέας προσέγγισης των μαθηματικών βρίσκεται η επίλυση προβλήματος, μέθοδος που χρησιμοποιείται και στα καινοτόμα προγράμματα. Οι δεξιότητες για την επίλυση προβλημάτων που οι μαθητές καλούνται να αναπτύξουν (κριτική σκέψη, δεξιότητες συνεργασίας, ισχυρό αυτοσυναίσθημα, διαδικασίες ελέγχου, σχεδιασμός, αξιολόγηση) είναι και ο βασικός στόχος των μαθηματικών.

Τα προτεινόμενα σχέδια εργασίας, όπως παρουσιάζονται αναπτυγμένα στο βιβλίο του δασκάλου, πέρα από τη διαθεματική σύνδεσή τους, μπορούν να αξιοποιηθούν για την καλλιέργεια θετικών στάσεων και συμπεριφορών απέναντι στη ζωή και στο περιβάλλον.

Μαθηματικά Α' τάξης

Σχέδια εργασίας: Κινητό τηλέφωνο, Η γειτονιά μου, Το σούπερ μάρκετ.

Μαθηματικά Β' τάξης

Σχέδια εργασίας: Η οικογένειά μου, Οι μηχανές στη ζωή μας, Αγωγή του καταναλωτή, Η γειτονιά μου, Κυκλοφοριακή Αγωγή.

Μαθηματικά Γ' τάξης

Σχέδια εργασίας: Το κυλικείο του σχολείου μας, Το τηλέφωνο.

Μαθηματικά Δ' τάξης

Σχέδια εργασίας: Στη διαδρομή μέχρι το Ορμένιο συναντάμε περιοχές με σημαντική οικολογική αξία, Θερμιδική αξία προϊόντων, Μπαχαρικά και κρόκος Κοζάνης, Ελιά, Μεσογειακή-κρητική διατροφή, Ελαιόλαδο, Τα παιδιά του τρίτου κόσμου.

Μαθηματικά Ε' τάξης

Σχέδια εργασίας: Ανακύκλωση-εξοικονόμηση ενέργειας.

Μαθηματικά ΣΤ' τάξης

Σχέδια εργασίας: Θερμίδες: το καύσιμο του σώματος, Νερό, το πιο πολύτιμο αγαθό, Ο πληθυσμός της γης, Βοήθεια σε σεισμοπαθείς.

Κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Αγωγής Υγείας επιδιώκεται η διεπιστημονική και διαθεματική προσέγγιση/ προβλήματος.

Επίλογος

Το σύγχρονο σχολείο με την εφαρμογή προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Αγωγής Υγείας πιστεύουμε ότι συμβάλλει πραγματικά μέσα α-

πό την ενεργητική και βιωματική μάθηση στην αλλαγή στάσεων και συμπεριφορών των μαθητών, για την ενίσχυση της υπευθυνότητας, της αυτοεκτίμησης, της αυτοπεποίθησης, της προσωπικότητας και της ικανότητας του μαθητή, προκειμένου να υιοθετήσει θετικά πρότυπα και στάσεις ζωής. Έτσι, οι μαθητές οικοδομούν ένα πλαίσιο αρχών και αξιών για τις ανθρώπινες δραστηριότητες, το περιβάλλον και την ανάπτυξη αναγνωρίζοντας το περιεχόμενο της έννοιας της ευθύνης στις καθημερινές προσωπικές τους δράσεις αλλά και στις κοινωνικές τους δραστηριότητες με στόχο την επιλογή λύσεων.

Βιβλιογραφία

- ΥΠΕΠΘ και Π.Ι.: *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών (Α.Π.Σ.) Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης* (2002), τ. Α', τ. Β', Αθήνα.
- Γλώσσα Α' τάξης, *Βιβλίο δασκάλου* (2006), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
 - Γλώσσα Γ' τάξης, *Βιβλίο δασκάλου* (2006), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
 - Γλώσσα Ε' τάξης, *Βιβλίο δασκάλου* (2006), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
 - Γλώσσα ΣΤ' τάξης, *Βιβλίο δασκάλου* (2006), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
 - Μαθηματικά Α' τάξης, *Βιβλίο δασκάλου* (2006), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
 - Μαθηματικά Β' τάξης, *Βιβλίο δασκάλου* (2006), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
 - Μαθηματικά Γ' τάξης, *Βιβλίο δασκάλου* (2006), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
 - Μαθηματικά Δ' τάξης, *Βιβλίο δασκάλου* (2006), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
 - Μαθηματικά Ε' τάξης, *Βιβλίο δασκάλου* (2006), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
 - Μαθηματικά ΣΤ' τάξης, *Βιβλίο δασκάλου* (2006), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
 - Μελέτη Περιβάλλοντος Α' τάξης, *Βιβλίο δασκάλου* (2006), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
 - Μελέτη Περιβάλλοντος Β' τάξης, *Βιβλίο δασκάλου* (2006), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
 - Μελέτη Περιβάλλοντος Γ' τάξης, *Βιβλίο δασκάλου* (2006), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
 - Μελέτη Περιβάλλοντος Δ' τάξης, *Βιβλίο δασκάλου* (2006), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
 - *Ανθολόγιο Α'-Β' τάξης* (2006), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
 - *Ανθολόγιο Γ'-Δ' τάξης* (2006), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
 - *Ανθολόγιο Ε'-ΣΤ' τάξης* (2003), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
 - *Τα νέα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού Σχολείου* (2006), Πρακτικά ημερίδων, εκδόσεις Σπανίδη, Ξάνθη.
 - ΥΠΕΠΘ, Εγκύκλιος 108800/Γ7/19-10-2006.
 - *Αναλυτικά Προγράμματα Μαθημάτων του Δημοτικού Σχολείου* (1982), ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.